

Так, примірники «Повчання» авви Дорофея містилися в бібліотеках київського Микільського Пустинного монастиря, київського Михайлівського Златоверхого монастиря, Волинської духовної семінарії (Житомир), Білостоцького василіанського монастиря (с.Білосток Луцького повіту). До бібліотеки Микільського Пустинного монастиря належав і примірник «Бесід на 14 посланій апостола Павла». Примірники

«Лексикону славеноросского» були власністю київського митрополита Євгенія (Болховітінова, 1767 - 1837), ченця Созонта (XVIII ст.), капелана Заславського (XVIII ст.).

Пам'ять про людину залишається найперше в її діяннях. Книги Стефана Беринди бережуть пам'ять про нього вже 360 років.

- 1 *Kalnfoyski A.* Tetatuzema. - Kiev, 1638. - S. 232 - 233.
- 2 *Титов Ф.* Типография Кисво-Печерской лавры: Историч. очерк. - Киев, 1918. - Т.1.
- 3 *Огієнко Ів.* Історія українського друкарства: Історично-бібліографічний огляд українського друкарства XV - XVIII вв. - Львів, 1925.
- 4 *Українські письменники: Біобібліографічний словник / Уклад. Л.Є.Махновець.* - К., 1960. - Т.1. - С.214.
- 5 *Українська Радянська Енциклопедія.* - Вид. 2-е. - К., 1977. - Т.1. - С. 414.
- 6 *Українська поезія: Кінець XVI - поч. XVIII ст. / Упоряд. В.П.Колосова, В.І.Крекотень.* - К., 1978.

- 7 *Титов Хв.* Матеріали для історії книжної справи на Україні в XVI - XVIII вв.: Всезбірка передмов до українських стародруків // 36. іст.-філол. від. ВУАН. - К., 1924. - №17.
- 8 *Студинський К.* Три панегірики XVII віку // ЗНТШ. - 1896. - Т. XII. - С.1-32.
- 9 *Логвин Г.* З глибин: Гравюри українських стародруків. XVI - XVIII ст. - К., 1990. - С. 43.
- 10 *Степовик Д.В.* Українська графіка XVI - XVIII століть: Еволюція образної системи. - К., 1982. - С.48.

Лариса Даценко

«УНИВЕРСИТЕТСКИЕ ИЗВЕСТИЯ»

У середині XIX ст. такий великий дослідницький центр, як Київський університет, не мав свого наукового часопису. Тільки через 10 років після відкриття вузу (грудень 1844 р.) його рада прийняла рішення про випуск «Записок Имп. Университета Св. Владимира». «Мета видання наукових праць професорів і викладачів Університету Св. Володимира полягає в тому, щоб повідомити публіці найцікавіші предмети з кожної науки»... (ЦДІА України. - ф. 707, оп.10, спр.333, л., 2^а).

Цей друкований орган повинен був мати філософсько-історичний, фізико-математичний, юридичний та медичний розділи. План було затверджено міністром народної освіти (1845). Виписано папір з Варшави. Проте через матеріальні труднощі план не вдалося реалізувати. Принагідно зазначимо, що на утримання установи уряд виділяв надто мізерну суму (Петров С.О. Книги громадянського друку, видані на Україні XVIII - перша половина XIX ст.: Каталог. - Харків, 1971. - С.24). Грошей не вистачало навіть на друкування підручників. У 1844 р. не були видані через брак коштів навіть наукові записки, які виходили в усіх російських університетах.

Питання про періодичний орган університету було порушено тільки в 1861 р. його ректором М.Х.Бунге. У спеціальний комітет, очолюваний ним, входили професори В.С.Шульгін, С.М.Ходецький, В.О.Незабитковський та С.П.Алфер'єв. 16 березня 1861 р. ним було прийнято ухвалу, що «Известия» становитимуть частину «Циркуляра по Киевскому учебному округу» («Историко-статистические записки об ученых и учебно-вспомогательных учреждениях им. Университета Св.

Владимира» (1834 - 1884) / Под ред. В.С.Иконникова. - Киев, 1884. - С.371). Як окреме видання вони почали виходити за пропозицією попечителя навчального округу.

«Известия» мали такі рубрики: наукова та навчальна частини (звіти про рішення ради університету, звіти факультетів про захист дисертацій, пропозиції щодо устрою навчальної та наукової діяльності, програми та конспекти лекцій, бібліографічні покажчики творів, що надійшли до університетської бібліотеки); господарська частина (щорічні дані про прибуток й витрати, кошти на навчальну діяльність, ремонт будівель тощо); матеріали, що стосуються студентів, тобто правила про зарахування до університету, відомості про їхні праці, студентську бібліотеку й покажчики книг, які надходять до неї тощо.

У 1861 р. вийшло чотири номери часопису. З представників факультету було створено редакційний комітет. Головний редактор з числа професорів університету обирався його радою (з 1869 р.). Цю посаду обіймали М.Бунге, потім М.Данишев, пізніше В.Незабитковський, С.Ходецький. Протягом сорока років (з 1873) головним редактором «Известий» був В.Іконников. При ньому часопис зажив слави кращого наукового періодичного видання не тільки російської імперії, а й усїєї Європи, і відіграв важливу роль у розвитку та популяризації досягнень наукової думки.

На сторінках «Известий» опубліковано значну частину праць засновника київської математичної школи Д.Граве, школи фізиків-експериментаторів М.Авенаріуса, хіміка-органіка П.Алексеева та ін. Тут друкувалися широковідомі праці Б.Букреева, В.Єрмакова, М.Хандрикова, Г.Мінха та ін.

«Университетские известия», як правило, склада-

лися з трьох частин: офіційної (протоколи засідань ради університету, постанови та розпорядження по установі, відомості про викладачів та студентів, щорічні звіти, огляд викладання за півріччя, відомості про устрій та діяльність навчальної, наукової, адміністративної та господарської частин тощо), неофіційної (навчальні програми, наукові статті, монографії вчених, огляди дослідів, лекції професорів і викладачів, праці студентів і критико-бібліографічні матеріали) та додатків (друкування таблиць метеорологічних спостережень, програми курсів, розклад занять на півріччя, розклад богослужінь на рік, покажчики до нарисів, реклама).

До 50-річчя університету (1884) було створено «Систематический указатель к неофициальной части «Университетских известий» 1861 - 1883 гг.». У 1913 р. тут же було видруковано аналогічний покажчик за 1861 - 1912 рр., які склалися під орудою головного редактора і участю працівника університетської бібліотеки В.Кордта.

За ініціативою М.Бунге (1874), у часописі стали публікуватися критико-бібліографічні матеріали: заміт-

ки з аналізом фундаментальних праць викладачів університету, списки нової наукової літератури, річні огляди видань з різних галузей знань, рецензії, щорічні чи дворічні огляди наукової літератури, найважливіших наукових праць з кожного тематичного розділу. У бібліографічному розділі вміщувалися статті пошукачів вчених ступенів. Критико-бібліографічний розділ мав знайти з новими науковими та навчальними виданнями університету. З організацією наукових товариств при вузі в «Известиях» друкуються повідомлення про їх діяльність, протоколи засідань, повідомлення про виставки.

Видання надсилалося передплатникам, за кордон; продавалося редакцією; безкоштовно його одержували професори і викладачі; йшло на обмін з іншими виданнями, дарувалося іншим навчальним закладам. Примірник часопису обов'язково надсилався до Імператорської публічної бібліотеки (Петербург).

На сьогоднішній день колекція «Университетских известий» зберігається в ЦНБ ім. В.Вернадського у відділі бібліотечних зібрань та історичних колекцій (друга пол. ХVIII - ХІХ ст.).

Бунге М.Х. (1823 - 1895) - ординарний професор права.
Шульгин В.С. (1822 - 1878) - професор історії Київського університету, редактор газети «Киевлянин» (з 1864).
Ходецький С.М. (1820 - 1887) - ординарний професор сільського господарства і лісівництва.
Незабитковський В.А. (1824 - 1883) - ординарний професор

міжнародного права Київського університету (1853 - 1883).
Іконников В.С. (1841 - 1923) - ординарний професор історії Київського університету. Голова його бібліотечної комісії.
Алексеев П.П. (1840 - 1891) - ординарний професор хімії Університету.

НАШІ АВТОРИ

Бабич Василь Степанович - канд. пед. наук, професор, декан факультету бібліотечно-інформаційних систем Київського державного інституту культури (КДІК)
Березюк Ніна Михайлівна - головний бібліограф ЦНБ Харківського державного університету
Бровкин Анатолій Григорович - заступник директора ЦНБ ім. В.І.Вернадського
Гальченко Олеся Михайлівна - канд. істор. наук, співробітник Інституту рукопису ЦНБ
Григаш Л. З. - директор Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки
Даценко Лариса Олександрівна - аспірантка КДІК
Єрошенко Тамара Олександрівна - наук.

працівник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України (УМІФ)
Колосова Наталія Феокистівна - канд. пед. наук, професор ХДІК
Костишин Олексій Максимович - канд. фіз.-матем. наук, зав. відділом УМІФ
Омельченко Микола Митрофанович - канд. тех. наук, ст. наук. співроб. відділу технології та консервації книг і рукописів ЦНБ
Полулях Юлій Якимович - канд. біол. наук, керівник Центру консервації та реставрації ЦНБ
Самійленко Тамара Прокопівна - доц. кафедри бібліотечного знання ХДІК
Солонська Наталія Гаврилівна - заступник головного редактора журналу «Бібліотечний вісник»
Сошинська Ярослава Євгенівна - канд.

істор. наук, ст. викладач КДІК
Татарчук Ельга Володимирівна - директор бібліотеки Українського державного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова, заслужений працівник культури України
Тимофієнко Володимир Іванович - доктор мистецтвознавства, співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім.М.Рильського НАН України
Широков Анатолій Володимирович - канд. фіз.-матем. наук, директор УМІФ
Ціборовська-Римарович Ірина Олегівна - наук. співробітник відділу стародруків та рідкісних видань ЦНБ
Якімова Ірина - співробітник НБ Львівського державного університету ім. І.Франка

З М І С Т

ДОКУМЕНТАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

В.А.Широков, О.М.Костишин, Т.О.Єрошенко Проблеми створення та використання електронних бібліотек 1

ЮВІЛЕЇ БІБЛІОТЕК

Е.В.Татарчук 75 років бібліотечі Українського державного педагогічного університету ім. М.Драгоманова 8

ЗБЕРЕЖЕННЯ ФОНДІВ

А.Г.Бровкин Концепція національної програми збереження документальних фондів України 9

ЮВІЛЕЇ БІБЛІОТЕК

Л.З.Григаш 50 років Закарпатській обласній універсальній науковій бібліотечі 11

З ІСТОРІЇ БІБЛІОТЕК

В.І.Тимофієнко Будівлі першої в Україні публічної бібліотеки 12

ФАКТИ НАУКОВОГО ЖИТТЯ: ХРОНІКА ПОДІЙ

В.С.Бабич, Я.Є.Сошинська Установча конференція Української бібліотечної асоціації 16

Ю.Я.Полулях, М.М.Омельченко Архівна справа в Україні: проблеми розвитку 18

І.Якімова Обговорюємо книгу С.Рудницького 19